

Velkommen

1. orienteringsmøde for kandidater til kommunalvalg 2025

Program:

- **Kort præsentationsrunde**
- **Politik**
 - ✓ Det strategiske udgangspunkt
 - ✓ En politisk organisation
 - ✓ At være byrådspolitiker – Oplæg ved to nuværende byrådsmedlemmer
- **Kommunal økonomi og budget**
- **Tid til dialog**
- **Farvel og tak**

Politik

Det strategiske udgangspunkt

En politisk organisation

At være byrådspolitiker – Oplæg ved to nuværende byrådsmedlemmer

Det strategiske udgangspunkt

1. Vision, mission og værdier
2. Kommuneplan
3. Vækststrategi
4. Politikområder med strategier (styringskoncept)

Det strategiske udgangspunkt

Vision

- Vejen Kommune vil være en attraktiv erhvervs- og bosætnings-kommune, der skaber rammer og muligheder for trivsel, kvalitet og vækst.
- Regionalt vil vi spille en aktiv rolle for uddannelse, infrastruktur, erhverv og grøn omstilling. Vi vil samarbejde med de øvrige kommuner om at skabe vækst i regionen.
- Lokalt vil vi udvikle os dynamisk - med respekt for natur og bymiljøer. Vi vil
 - tiltrække nye borgere og virksomheder,
 - yde en brugervenlig service og
 - skabe valgmuligheder for borgerne
 - være en attraktiv arbejdsplads

Find Vejen Kommunes vision på kommunens hjemmeside [Politisk styring](#)

Det strategiske udgangspunkt

Mission og værdier

Vejen Kommune - et stærkt fællesskab med plads til forskellighed

Det betyder at:

- vi tager udgangspunkt i borgeren og virksomheden
- vi ser muligheder frem for begrænsninger
- vi er i dialog og indgår i udviklende fællesskaber
- vi sammen skaber løsninger
- vi er effektive og ressourcebevidste

Find Vejen Kommunes mission og værdier [Politisk styring](#)

Vejen Kommunes værdier

Nytænkning

Vi er nytænkende og ser muligheder.

Anerkendelse

Vi er anerkendende i mødet med borgere, samarbejdspartnere og kolleger.

Sammenhæng

Vi skaber sammenhæng på tværs, og sammen med borgerne.

Ansvarlighed

Vi tager og giver ansvar.

Det strategiske udgangspunkt Kommuneplan

Syv kommuner, én fremtid. – Kommuneplan for Trekantområdet

Hovedstruktur og fokusområder i Kommuneplanen:

- Trekantområdet - en metropol på vej
- Byerne – drivkraften for udviklingen
- Det åbne land - sammenhæng og balance
- Turisme, kultur og fritidsliv
- Høj mobilitet og bæredygtig energiforsyning
- Miljøforhold
- Klima

Den lokale del

- En hovedstruktur med overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen.
- Retningslinjer for arealanvendelsen for en række emner.
- Rammer for lokalplanernes indhold for de enkelte dele af kommunen.

Find mere information:
[Forside - Kommuneplan 2025-2037 - Vejen Kommune](#)
[Planstrategi](#)

Det strategiske udgangspunkt

Vækststrategi 2026 - 2030

Fælles om fremtiden – med Vækst, Styrke og Vilje.

Ramme og styringsredskab for kommunens erhvervs-service og erhvervsudvikling i de kommende år. To overordnede mål:

Mål 1: Bæredygtig vækst i virksomhederne i hele Vejen Kommune

Mål 2: Styrket bosætning og kompetenceudvikling

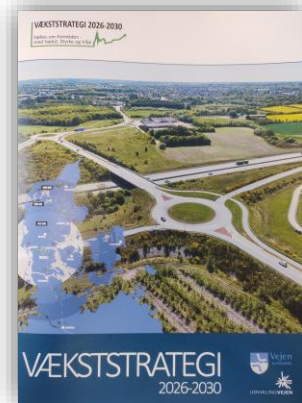
For at realisere målene er udvalgt fem indsatsområder for hvert mål

Mål 1:

1. Styrke virksomhedernes økonomiske resultater
2. Flere arbejdspladser
3. Grøn vækst
4. Erhvervsservice i særklasse
5. Attraktive rammebetingelser

Mål 2:

1. Rekruttering lokalt, nationalt og internationalt
2. Ungdomsmiljøer og erhvervsrettet vejledning
3. Kompetenceuddannelse og efteruddannelse
4. Tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner
5. By- og boligudvikling samt lokalsamfundsudvikling

Det strategiske udgangspunkt

Strategisk styring

Byrådet beslutter rammer og retning for Vejen Kommunes drift og udvikling

Dialogen om rammer og retning sker på møder i udvalg og i byrådet i dialog med forvaltningen.

Byråd og udvalg beslutter i hvilken grad aktører og interessegrupper involveres i arbejdet.

Byrådets og udvalgenes beslutninger i form af rammer og retning er styrende for forvaltningens arbejde.

En politisk organisation

En politisk organisation

Ud over byrådet har Vejen Kommune seks udvalg. De er fra 1. januar 2026:

1. Udvalget for Økonomi, Plan og Erhverv
 2. Udvalget for Klima, Miljø og Teknik
 3. Udvalget for Sundhed, Kultur og Fritid
 4. Udvalget for Skoler, Børn og Familie
 5. Udvalget for Unge, Beskæftigelse og Integration
 6. Udvalget for Ældre, Handicap og Psykiatri
- Styrelsesvedtægt (Link: [Styrelsesvedtægt - Vejen Kommune](#))
 - Forretningsorden (Link: [Forretningsorden - Vejen Kommune](#))

En politisk organisation

Udvalget for Økonomi, Plan og Erhverv

- Udvalget varetager de økonomiske og administrative forhold for den samlede kommunale administration, og skal erklære sig om sådanne sager før de forelægges Byrådet.
- Udvalget varetager den
 - Økonomiske planlægning
 - Erhvervsudvikling
 - Kommuneplanlægningen
 - Løn og personaleforhold
- Udvalget udarbejder og forelægger for byrådet forslag til kasse- og regnskabsregulativ.

En politisk organisation

Fagudvalgenes rolle

- Træffer beslutning om drift og udvikling inden for eget ressort inden for de rammer, der er besluttet af EU, staten og Byrådet.
- Forhandler med andet udvalg, hvis en afgørelse vil berøre dette udvalgs ressort.
- Sikrer, at bevillinger og rådighedsbeløb til udvalget ikke overskrides. (Ved behov skal udvalget gennem økonomiudvalget indstille til byrådet om ekstra bevillinger.)
- Indstiller udbygnings- og sektorplaner i samarbejde med økonomiudvalget
- Indstiller programoplæg og dispositionsforslag for bygge og anlægsarbejder.

En politisk organisation

Borgmesterens rolle

- Formand for Byrådet og Økonomiudvalget.
- Fordeler sagerne til de nedsatte fagudvalg.
- Øverste administrative leder.
- Påser sagernes ekspedition, og at det sker uden unødigt forsinkelse.

En politisk organisation

Politisk proces og mødekultur

Dagsorden for Byråd og udvalg sendes ud via et digitalt system. Dagsorden er tilgængelig fire dage før møde, og publiceres også på kommunens hjemmeside.

Byrådet og udvalgene holder møder ca. én gang om måneden, men der kan forekomme yderligere møder i løbet af året.

Ud over byråds- og udvalgsmøder afholdes fællesmøder mellem udvalgene og temamøder i Byråd og udvalgene. Desuden holder udvalget for Økonomi, Plan og Erhverv årlige møder med lokalrådene.

En politisk organisation

Andre udvalg, råd m.v.

Der findes forskellige andre udvalg, råd m.v. med politisk deltagelse

- Folkeoplysningsudvalget
- Handicaprådet
- Kulturelt Samråd
- Landdistriktsudvalg

Der vælges et ældreråd og et handicapråd i alle kommuner

En politisk organisation

Bestyrelsesposter

Når byrådet konstituerer sig, sker det samtidig, at byrådet fordeler en række bestyrelsesposter blandt byrådsmedlemmerne i forskellige organer, herunder selskaber, foreninger, fonde m.v.

Byrådet kan benytte instruktionsadgang, hvis lovgivningen giver mulighed herfor. Det er en mulighed for at give udpegede et "bundet mandat" til dem, der er direkte udpeget af byrådet.

En politisk organisation

Andre formalia - eksempler

➤ **Tavshedspligt**

I arbejdet som byrådspolitiker i for eksempel udvalgsarbejde kan man blive bekendt med oplysninger, som er fortrolige. For eksempel oplysninger om:

- Kommunens salg af en specifik ejendom
- En sag vedrørende en konkret borger
- Mulig ekspropriation af en ejendom
- Drifts- og forretningsforhold, hvor hemmeligholdelse er af væsentlig økonomisk betydning for den erhvervsdrivende

Er du i tvivl, så kontakt administrationen.

➤ **Initiativret**

➤ **Habilitet**

➤ **Fravær**

➤ **Vederlag**

Spørgsmål - Strategisk udgangspunkt og politisk organisation

Pause

At være politiker

Ved Claus Kulmbach og Niels Therkildsen

Spørgsmål til at være politiker

Kommunal økonomi og budget

Indhold

- Kommunerne – en stor del af den offentlige opgaveløsning
 - Ydre rammer og vilkår
- Vejen Kommunes økonomi
 - Budgetlægning
 - Status og udviklingstræk

Kommunerne og samfundsøkonomien

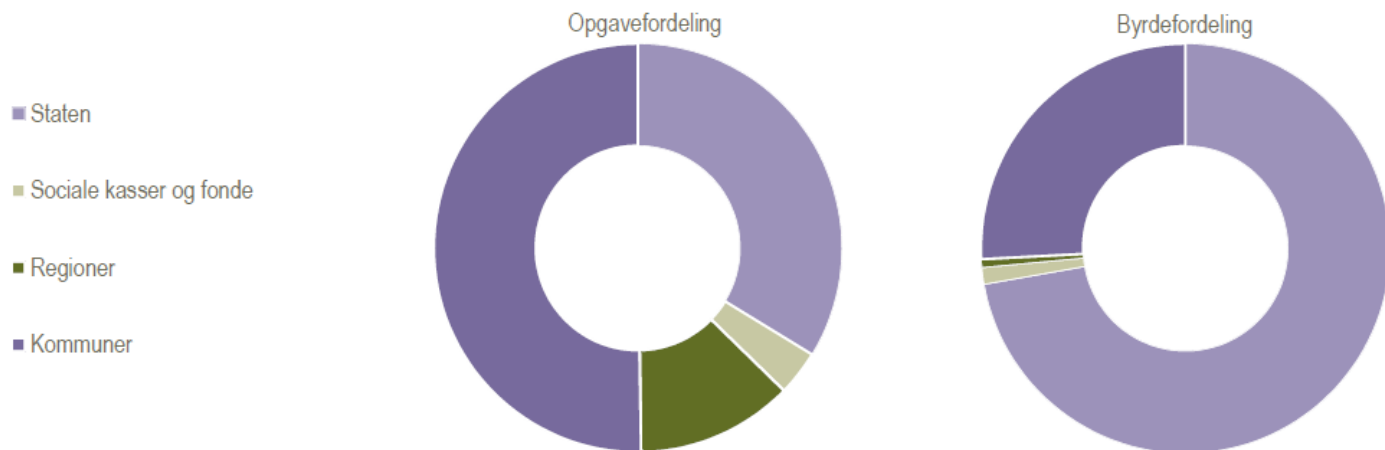
- Den offentlige sektor i Danmark er stor sammenlignet med mange lande
- Den kommunale sektor udgør en meget stor del af den offentlige sektor i Danmark sammenlignet med næsten alle lande

Kommunerne og samfundsøkonomien

Figur 23

Opgave- og byrdefordeling mellem delsektorer. 2015

Kilde: Danmarks Statistik, Statistisk Årbog 2017

Kommunernes økonomiske balance

Tabel 1

Balance for kommunerne i 2025

Mia. kr., 2025-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	323,6
Aktivitetsbaseret medfinansiering	26,0
Overførsler	110,2
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	20,3
Øvrige udgifter	1,1
Udgifter i alt	481,2
Skatteindtægter	-377,2
Bloktilskud mv.	-100,6
<i>Heraf betinget bloktilskud</i>	<i>-4,0</i>
Øvrige indtægter	-7,7
Indtægter i alt	-485,5

Kilde: Aftale om kommunernes økonomi 2025

Statslige rammer og et kollektivt aftalesystem

Faste rammer

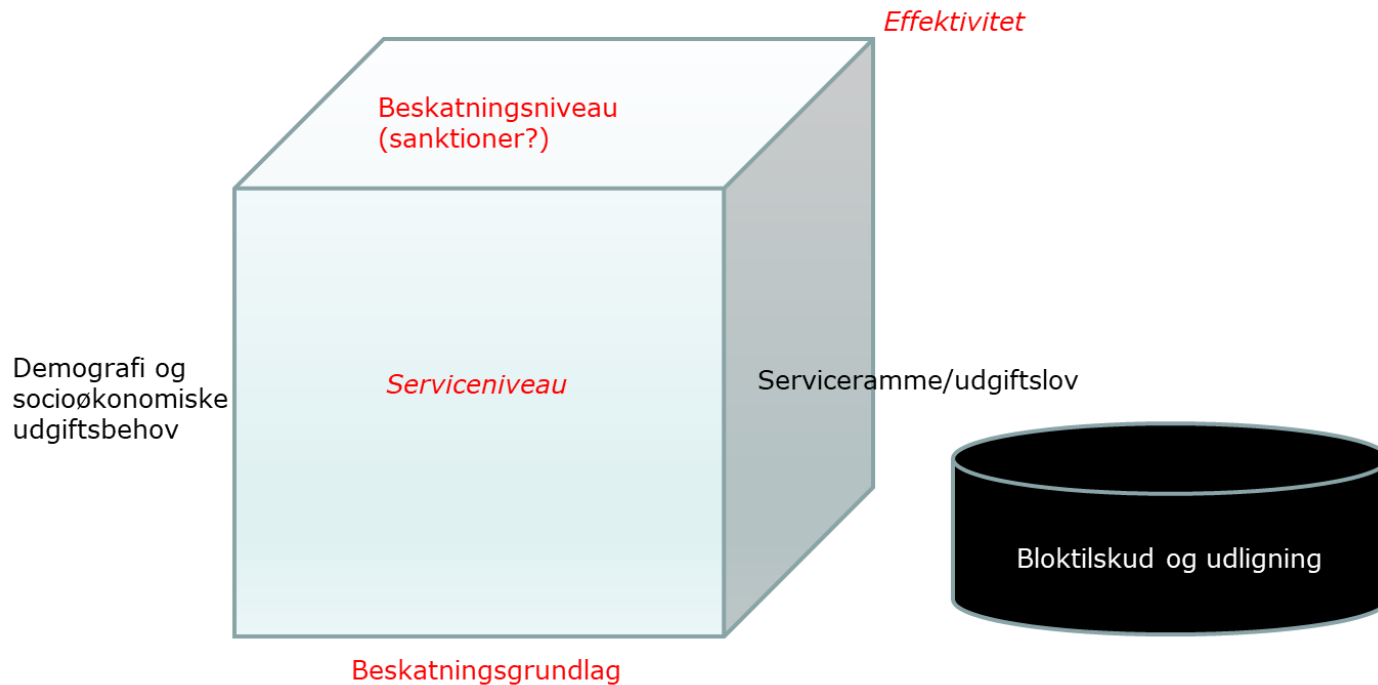
- Skattestop (stort set) – og sanktioner
- Budgetlov/udgiftslofter – og sanktioner

Budgetsamarbejdet:

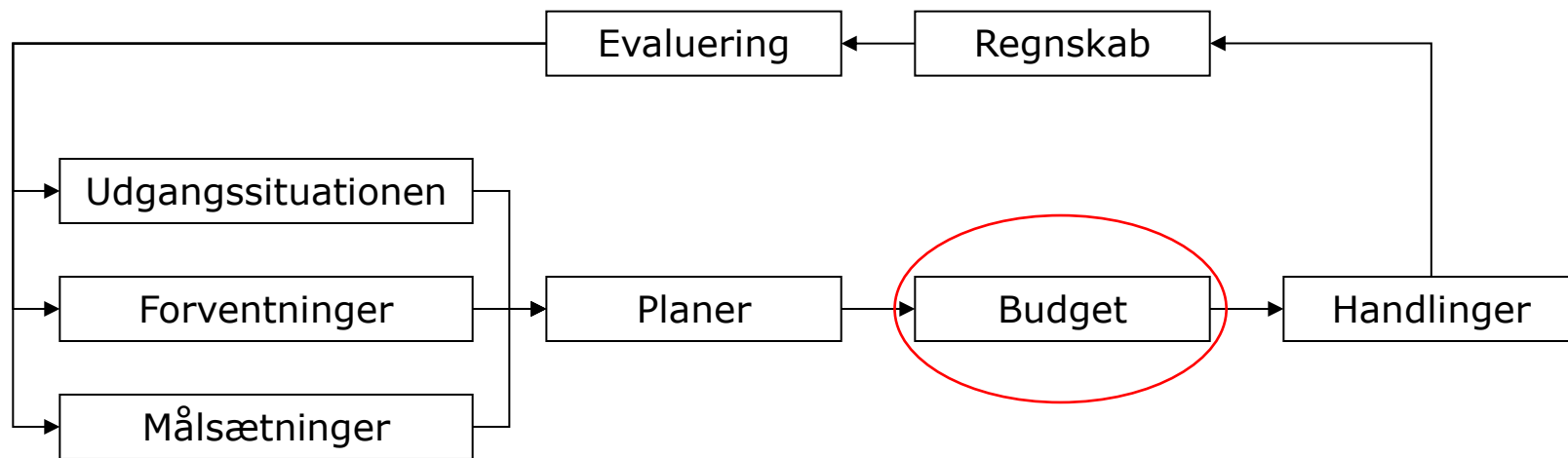
- Årlige økonomiaftaler mellem KL og regeringen
- Løbende “DUT-forhandlinger”

Udligningssystemet

Økonomiske rammer og kommunens handlemuligheder

Kommunal budgetlægning – hvorfor?

- Den bevillingsmæssige opgave
- Den finansielle opgave
- Den informationsmæssige opgave
- Vejen Kommunes økonomiske strategi

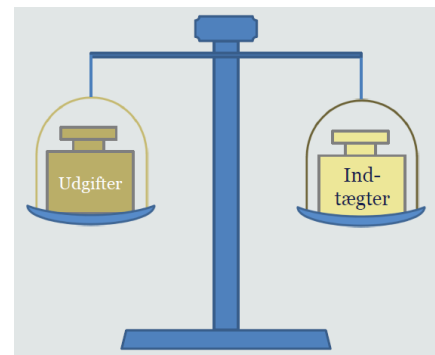
Den bevillingsmæssige opgave

- ”Poster på årsbudgettet, hvortil kommunalbestyrelsen ved budgetvedtagelsen har taget stilling, angiver den bindende regel for næste års forvaltning”
- Bevillinger er i bund og grund en økonomisk prioritering af områder og indsatser i fremtiden (politik)

Den finansielle opgave

- "Det vedtagne årsbudget udgør den bindende regel for størrelsen af næste års kommunale skatteudskrivning"
- Den samlede sum af alle indtægter finansierer alle udgifterne
- Kommunernes indtægter og anden finansiering:
 - Skat (indkomstskat, grundskyld, evt. dækningsafgift)
 - Generelle tilskud fra staten og udligning
 - Refusioner
 - Driftsindtægter (brugerbetaling)
 - Renteindtægter
 - Lån
 - Opsparing/kassebeholdningen

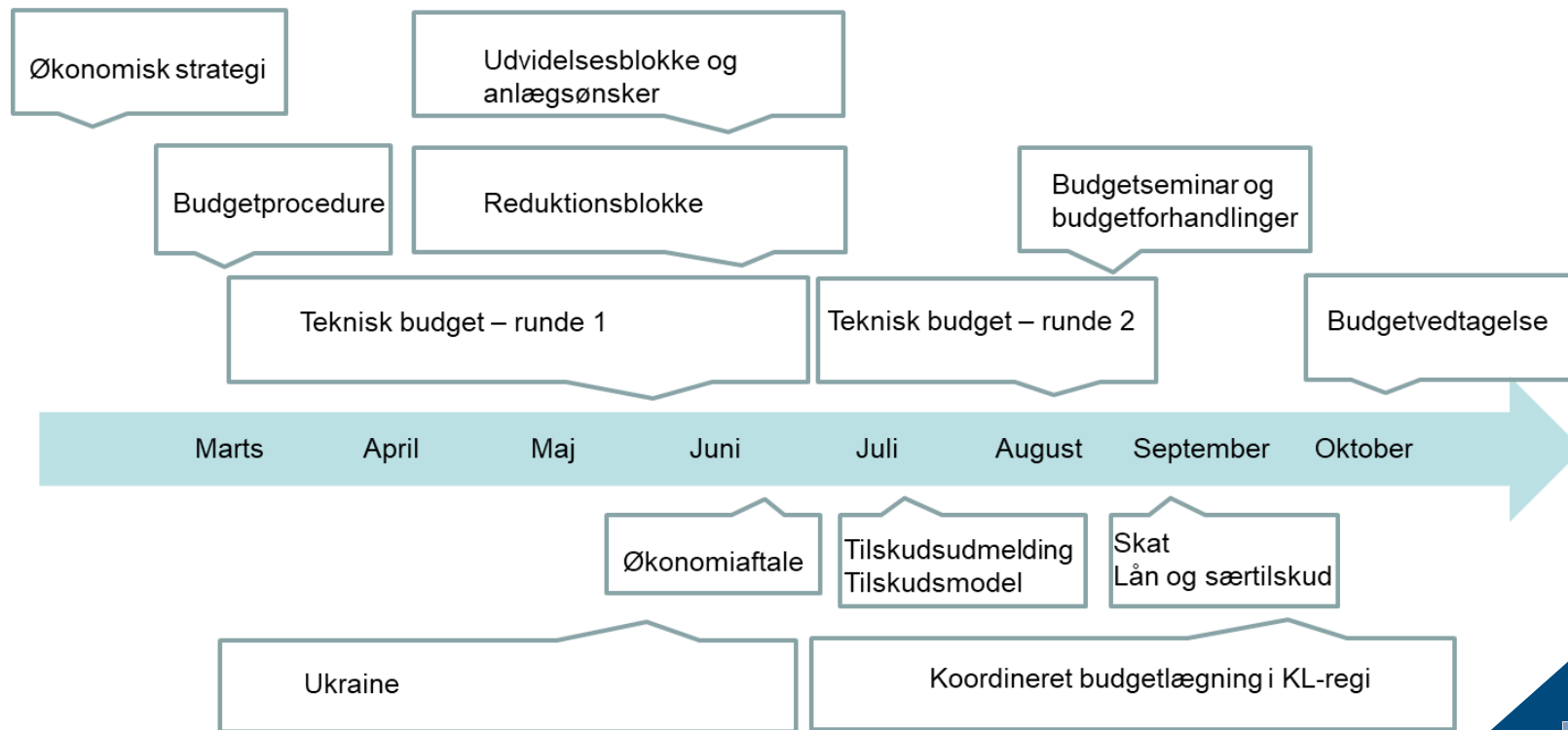

Den informationsmæssige opgave

- Information til politikerne
 - Økonomisk prioritering
- Information til borgerne
 - Hvad bruges skattekrone m.m. til?
- Information til staten
 - Den nationaløkonomiske politik
- Og selvfølgelig bindende "information" til budgetansvarlige ledere ...

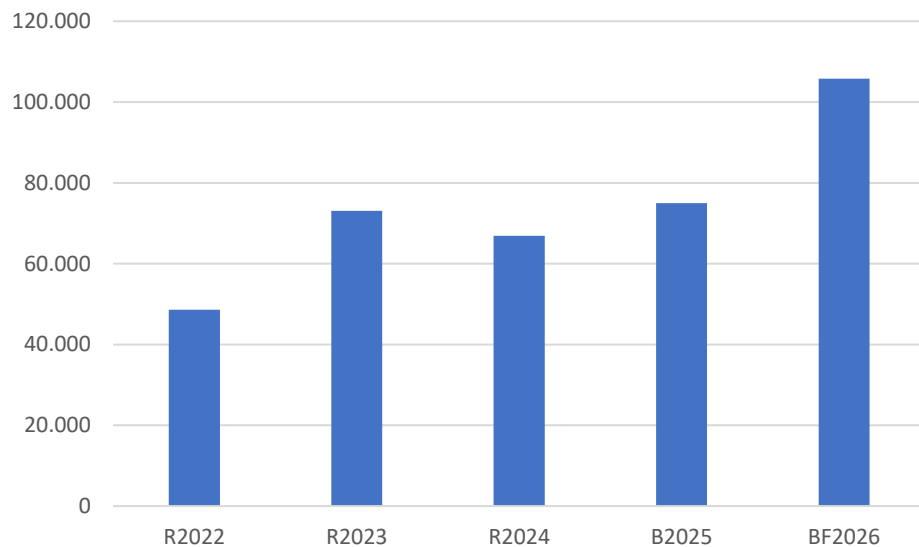

Budgetlægning nationalt og lokalt

Økonomi – udvikling og aktuel status

Driftsresultat, R2022-BF2026

Spørgsmål til kommunens økonomi

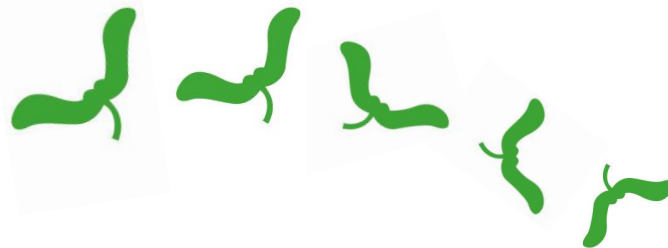

Tid til dialog

Ordet er frit

Farvel og tak

OBS for kandidater:

- Næste introduktionsmøde for kandidater er **torsdag 4. september 2025 kl. 19**. Her vil være en overordnet gennemgang af udvalgsområderne i Vejen Kommune
- På Vejen Kommunes hjemmeside om valg er oprettet en side med nyttig information til kandidater [Nyttig information til kandidater, der opstiller til Kommunalvalg - Valg og afstemninger \(vejen.dk\)](https://www.vejen.dk/valg/nyttig-information-til-kandidater) Efterhånden som vi får opdaterede oplysninger, vil de fremgå her på siden. PowerPoints fra informationsmøderne vil blive lagt her.

OBS for nyvalgte byrådsmedlemmer:

- Der vil efter valget blive tilbudt et internt introduktionsforløb. Oplysninger herom vil blive givet direkte til de nyvalgte byrådsmedlemmer.
- Efter valget vil nyvalgte kandidater få mulighed for at deltage i et to-dags introduktionskursus for byrådsmedlemmer i 6 kommuner i Trekantområdet "Kattegat 2026". Der er to mulige datoer: 19. og 20. februar 2026 *eller* 26. og 27. februar 2026.